

Česká tisková kancelář

15. januára 2020

Vedci vytvorili embryo v prírode vyhynutého nosorožca. Do náhradnej matky ho chcú vložiť ešte tento rok

Na svete žijú už len dve samice nosorožca bieleho severného.
Only two female white rhinos live in the world

[Scientists have created an embryo in an extinct rhinoceros.
They want to put it in the surrogate mother this year]

Medzinárodný vedecký tím vrátane odborníkov zo Zoo Dvůr Králové nad Labem vlni v decembri vytvoril tretie životaschopné embryo nosorožca bieleho severného, ktorému hrozí vyhynutie. Prvé dve embryá sa podarilo vedcom vytvoriť vlni v auguste.

Embryá sú teraz zamrazené a pripravené na vloženie do náhradnej matky. Prvý pokus je plánovaný ešte tento rok. ČTK o tom dnes informovali zástupcovia Zoo Dvůr Králové nad Labem. Na svete žijú v rezervácii Ol Pejeta v Keni posledné dve samice bielych severných nosorožcov.

Podľa zástupcov projektu sa vytvorením tretieho embrya výrazne zvýšila šanca na úspešnú produkciu mláďaťa. Zároveň sa ukázalo, že procedúra je bezpečná a možno ju opakovať, kým zvieratá príliš nezostarnú.

„Nevieme, koľko embryí budeme potrebovať k úspešnému narodeniu nového severného bieleho nosorožca. Preto je každé embryo tak dôležité a preto je veľmi dôležitá dlhodobá spolupráca medzi vedcami, odborníkmi v zoológických záhradách a ochrancami prírody v teréne,“ uviedol riaditeľ dvorskej zoo **Přemysl Rabas**.

Embryá sa vyvinuli v talianskom laboratóriu Avantea v meste Cremona. Tamojší vedci, rovnako ako vlni, nechali dozrieť vajíčka zo samíc Najin a Fatu odobrané v rezervácii Ol Pejeta. Obom samiciam vedci 17. decembra odobrali celkom deväť vajíčok, tri z Najin a šesť z Fatu. Po inkubácii a zrení boli štyri vajíčka z Fatu a jedno z Najin oplodnené spermiami samca Suniho, pričom len jedno zo štyroch vajíčok Fatu sa nakoniec vyvinulo v životaschopné embryo. „Skutočnosť, že sme znovu vytvorili ďalšie embryo z Fatu a žiadne z Najin, ukazuje, že nemôžeme strácať čas. Starnutie zvierat hrá proti nám,“ uviedol vedúci tímu laboratória **Avantea Cesare Galli**.

V decembri 2019 tím tiež prepravil z Kene do Nemecka spermie posledného severného bieleho nosorožca samca menom Sudán, ktorý uhynul v marci 2018. Zámerom je spermie použiť na vytvorenie ďalších embryí. Aby sa mohli použiť, musia ich vedci najprv otestovať a zistiť, či sú pre tieto účely použiteľné.

Umelá reprodukcia je podľa vedcov jediným spôsobom, akým možno zabezpečiť prežitie vzácneho druhu nosorožca. Embryá by mali byť vložené do samíc nosorožcov bielych južných, pretože žiadna zo samíc v Ol Pejeta už nie je schopná mláďa odnosiť. „Sme pevne odhodlaní uskutočniť náš plán vloženie embrya do náhradnej matky ešte v roku 2020,“ uviedol **Thomas Hildebrandt** z berlínskeho Leibnizovho inštitútu pre výskum divokých a v zoo žijúcich zvierat.

Samice Najin a Fatu previezli zoológovia spolu s dvoma samcami do Kene v roku 2009. Veterinári sa domnievali, že africké prostredie bude pre reprodukciu nosorožcov vhodnejšie. Hoci sa zvieratá páрили, ani jedna zo samíc nebola schopná prirodzene počať ani donosiť mláďa. Dva samce, Suni a Sudán, uhynuli v Keni v roku 2014 a 2018. Vo voľnej prírode je druh považovaný za vyhynutý.